



NICHOLAS  
ROERICH

HILGAV  
ŠAMBHALA

Nicholas Roerich  
Shambhala, The Resplendent  
(Talai-Pho-Brang, 1928)

Kaane kujundanud Reet Helm  
Toimetanud Evi Laido

© 1930 by Nicholas Roerich  
© 2011 Kirjastus ERSEN

Kaane kujunduses kasutatud fragmenti  
N. Roerichi maalist „Song of Shambhala”

B09228711  
ISBN 978-9949-25-125-4

Nüüd kõik raamatud meie veebipoest [www.ersen.ee](http://www.ersen.ee) ja  
e-raamatud [www.ebooks.ee](http://www.ebooks.ee)

„Laama, vesta mulle Šambhalast!“

„Teie, Lääne inimesed, ei tea ju Šambhalast midagi – te ei ihkagi midagi teada. Sinagi küsid ehk vaid uudishimust ning lausud seda püha sõna tühja.“

„Laama, ma ei päri nõndasama. Kõikjal tunnevad inimesed vägevat Šambhalat erinevate nimede järgi. Meie teadlased otsivad iga kübet tolle imepärase ilma kohta. Csoma de Körös<sup>1</sup> tea-

---

<sup>1</sup> Sander Körösi Csoma (1784–1842) oli Ungari-päritolu orientalist ja keeleteadlane, tibeto-

dis Šambhalast, kui ta käis pikaajalisel külaskäigul budistlikesse kloostritesse. Grünwedel<sup>1</sup> tõlkis aga nimeka Tashi Laama Palden Yeshe<sup>2</sup> teose „Tee Šambhala juurde“. Me hoomame, et salajaste

---

loogia teerajaja. 1820. aastal rändas ta Aiasse, viibis mõnda aega Põhja-Indias Ladakhis, seejärel Kolkatas ning suri viimaks Darjeelingus malaariasse.

<sup>1</sup> Albert Grünwedel (1856–1935) oli sakslasest arheoloog ja maadeavastaja, kelle peamiseks huviregiooniks olid Tiibet ja Kesk-Aasia üldiselt. 20. sajandi alguses osales ta mitmetel ekspeditsioonidel Hiina Xinjiami provintsi.

<sup>2</sup> Lobsang Palden Yeshe (1738–1780) oli kuues Panchen Laama. N. Roerich kasutab tekstis vähemlevinud aunimetust tashi-laama, mis on tuletatud panchen-laamade kodukloostri, Tashilhünpo nimest. Palden Yeshe suhtles aktiivselt Hiina võimudega ning suri viimaks 1780. aastal Pekingi visiidi ajal rōugetesse.

sümbolite all on peidus sügav tõde. Tuli-  
hingeline teadlane soovib Kālacakrast<sup>1</sup>  
teada kõike.“

„Kas tõesti on see nõnda, kui mõned  
teist, läänlastest, rüvetavad meie templeid?  
Nad suitsetavad meie pühapaikades, nad  
ei mõista ega soovi austada meie usku ning  
õpetust. Nad teotavad ja pilkavad seda,  
mille tähendust nad ei käsita. Kui meie  
tuleksime teie templitesse, toimiksime  
hoopis erinevalt, sest teie suur *bodhisattva*

---

<sup>1</sup> Termin *Kālacakra* võib viidata nii tantristli-  
kule jumalusele kui ka tantra tekstis sisalduvale  
õpetusele, mis on eriti levinud ja austatud Tii-  
beti budistide hulgas. Otsetõlkes tähendab antud  
sõnaühend „ajaratas“. Väidetavalt jutlustas seda  
õpetust juba ajalooline Buddha ning tema sõnu  
sattus kuulama Šambhala valitseja, kes õpetuse  
seejärel enda hoole alla võttis.

Issa<sup>1</sup> on tõesõna püha. Ükski meie hulgast ei häbistaks halastuse ja õigluse õpetust.“

„Laama, vaid kõige arutumad ja sõgedamad naeruvääristaksid teie õpetust. Kõik õigluse õpetused on ühtviisi pühad. Ükski mõistusega olend ei rüveta püha paiku. Laama, miks sa küll arvad, et Õnnistatu õpetussõnad on Läänes teadmata? Miks sa küll usud, et meie Läänes ei tunne Šambhalat?“

„Laama, minu enese laual seisab Kālacakra – õpetus, mille tõi Indiast suur

---

<sup>1</sup> Mõned budistlikud koolkonnad, kaasa arvatud 14. Dalai Laama Tenzin Gyatso tõlgendavad Jeesus Kristust *bodhisattva* ehk maailma heaolu nimel toimiva valgustatud isikuna. Nimi Issa viitabki siinkohal Jeesusele.

Atiša<sup>1</sup>. Tean, et kui juba küps õilis hing kuuleb *kālagīya*'t<sup>2</sup> kuulutavat häält, siis on see kutse Šambhala juurde. Me teame, milline tashi-laama Šambhalat külastas. Me tunneme ülempreester Taishani<sup>3</sup> raamatut „Punane tee Šambhala juurde“. Me teame isegi mongoli laulu Šambhalast. Ehk teame me koguni palju teie jaoks

---

<sup>1</sup> Atiša (11. sajand) oli India-päritolu budistlik õpetlane, kes saabus elu lõpuaastatel Tiibetisse ja mängis olulist rolli sealse budismi reformimisel ja lihtsustamisel.

<sup>2</sup> *Kālagīya* on sanskritikeelne sõnaühend, mis koosneb sõnast *kāla* ehk „aeg“ ja verbi *gai* ehk „laulma“, „kutsuma“ absoluutiivi vormist. Seega võiks seda otse tõlkida kui „aja laul“ või „aja kutse“. Sisuliselt on aga mõeldud kutset Kālacakra õpetuse ja Šambhala juurde.

<sup>3</sup> Ilmselt on siinkohal viidatud Hiina Shanxi provintsis asuvale Wutai mäele, mis on Hiina ja ka Tiibeti budismi tähtis religioosne keskus.

tundmatut. Me teame, et üürikese aja eest üllitas noorukene mongoli laama Šambhala kohta raamatu.“

Laama seirab meid oma läbistava silmavaatega ning lausub seejärel:

„Vägev Šambhala on kaugel ookeani taga. Selle valduseks on võimas taevariik. Pole sel meie maaga midagi pistmist. Kuis ja miks küll teie, maised inimesed, sellest huvitute? Vaid üksikuis paigus kaugel põhjas on Šambhala hiilgavad kiired eristatavad.“

„Laama, me oleme Šambhala väega tuttavad. Me hoomame selle kirjeldamatu riigi olemust. Ent me teame ka maise Šambhala kohta. Samuti teame me, kui-



das kõrged laamad Šambhala riiki läksid, kuidas nad oma teekonnal tavapäraseid käegakatsutavaid märke silmasid. Me oleme kuulnud burjaadi laama lugusid sellest, kuidas ta juhatati läbi väga kitsukesest salakäigust. Teame ka, et üks teine rändur silmas kohe Šambhala piiridel järvesoola vedavat mägirahva karavani. Veelgi enam, me oleme oma silmaga näinud üht kolmest valgest Šambhala piiripostist. Seega ära kõnele mulle üksnes taevasest Šambhalast, vaid vesta ka maisest, sest me mõlemad ju teame, et maine Šambhala on ühendatud taevasega ning tolles sidemes saavad kaks maailma üheks.“

Laama vakatas hetkeks. Silmad viidukil tunnistas ta meie palgeid. Jutustus jätkus õhtuhämaras: „Tõega on taas saa-